

TÍÐINDI

Eingin psykiatrisk skaðastova

PSYKIATRI Sjálmorðshótt fólk mangla ofta ein at ringja til, umframt at ráðgeving og skúling kring landið mangla í stóran mun, sigur Sirið Stenberg

Rólant Waag Dam

Tískil eftirlýsir hon eina psykiatriska skaðastovu.

- Ein psykiatrisk skaðastova kundi umframt sitt virksemini tikið sær av skipaðari sálarligari krepputíðugving, og til dømis eisini havt eina telefonráðgeving, sum sjúklingar og avvarðandi altíð kundu vent sær til. Á altjóða psykiatridegnum 10. oktober í ár varð skipað fyri almennum tiltaki, og har bleiv millum annað víst á fólk, sum hava tað vánaligt, og tey, sum eru sjálmorðshótt, ofta mangla ein at ringja til, umframt at ráðgeving og skúling kring landið mangla í stóran mun. Spurningurin er tí, um lagt er upp fyri nøkrum nýggjum virksemini á Psykiatriska økinum í 2014, so vit framhaldandi dagføra og betra psykiatrisku tænastuna, stendur at lesa í

viðmerkingunum í skrivligum fyrispurningi frá Sirið Stenberg til Karsten Hansen.

Fyrireika lívslinju

Hergeir Staksberg, stovnarar av Fountain House grunninum og undangongumaður, er annars farin í gongd við at fyrireika eitt líknandi tilboð í Føroyum. Hann ætlar at gera eina sonevnda lívslinju, sum er ein tæna til sjálmorðshótt fólk, har tey dulnevnd kunnu ringja og greiða frá sínum trupuleikum.

- Fólk hava tosað um eina lívslinju í Føroyum í tíggju ár, men einki er hent. Men nú fara vit so í gongd, segði Hergeir Staksberg við Sosialin fríggjadagin.

- Vit leypa politisku skipanina um. Tað hendi jú einki við einum føroyskum Fountain húsi, fyrr enn vit

fóru í gongd og byrjaðu at leggja trýst. Men so hendi brádliga ein rúgva. Vit vita, at vit kunnu gera mun, so vit fara bara í gongd, heldur enn at bíða, førði hann fram.

Sjálvur heldur Hergeir Staksberg, at tað er átroðkanndi neyðugt við eini lívslinju í Føroyum. Millum annað vísti hann í Sosialinum fríggjadagin á, at í Føroyum hava vit upplivað tvey sjálmorð seinastu tíðina.

- Vit kunnu ikki venda blinda eygað til henda veruleikan. Sjálmorð er nakað, sum hendir í Føroyum. Og helvtin av teimum hoyra til psykiatriina. Tí er tað ein tørstur á eini lívslinju her. Øll kunnu vera samd um, at tað er keðiligt við sjálmorðum, men tað er so skjótt hjá teimum flestu at gloyma tað aftur. Tey, sum verða rakt, tey gloyma tað tó ongantíð, segði Hergeir Staksberg.

- Vit kunnu ikki venda blinda eygað til henda veruleikan. Sjálmorð er nakað, sum hendir í Føroyum, sigur Hergeir Staksberg

Psykiatriska økið á politiska breddan

PSYKIATRI Sirið Stenberg, løgtingskvinna fyri Tjóðveldi, bíðar í lètuni eftir svari frá landsstýrismanninum við heilsumálum um framtíðarætlanir á psykiatriska økinum

Rólant Waag Dam

Seks spurningar, sum allir snúgva seg um framtíðarætlanir á psykiatriska økinum. Tað hevur Sirið Stenberg, løgtingskvinna fyri Tjóðveldi, sett Karsteni Hansen, landsstýrismanni við heilsumálum í skrivligum fyrispurningi tann 23. oktober.

Hetta ger hon í kjalarvørrinum av, at Sosialurin fyri tíð síðani í samrøðu við Tormóðir Stóra, leiðandi yvirlækna á Psykiatriska deplinum, varpaði ljós á eina norðurlenska livikorskanning av livialdrinum hjá fólki við sálarsjúku.

- Tað er sera órógvandi, at livialdurin hjá sálarsjúkum er 15-20 ár styttri enn hjá øðrum borgarum. Hetta krevur eisini nakrar politiskar ráðfestingar av psykiatriska økinum, sum er við at dragna afturút. Stígur er eisini komin í viðkan og útbyggjan av viðgerðartilboðnum til vaksni við sálarsjúku, segði

- Hetta er sera órógvandi vitan. Føroyskir sjúklingar eru ikki við í kanningini, men serfrøðin á økinum í Føroyum metir ikki, at orsök er til at halda, at støðan er øðrvísi í Føroyum, sigur Sirið Stenberg

Tormóður Stóra við Sosialin tann 9. oktober – dagin fyri altjóða psykiatridagin.

Órógvandi vitan

Hetta hevur fingið Sirið Stenberg at ógvast við. Í viðmerkingunum til fyr-

spurningin, sum hon hevur sett Karsteni Hansen, sigur hon millum annað:

- Hetta er sera órógvandi

vitan. Føroyskir sjúklingar eru ikki við í kanningini, men serfrøðin á økinum í Føroyum metir ikki, at orsök er til

at halda, at støðan er øðrvísi í Føroyum.

Áður umrødda livikorskanning varð almannakunngjørd í tíðarritinum PLOS ONE og byggir á kanningar av 270.000 sjúklingum í Svøríki, Danmark og Finlandi millum 2000 og 2006, sum hava verið innlagdir á psykiatriskum sjúkrahúsum.

Sambært Sirið Stenberg verður mett, at kanningin fer at viðføra, at miðvís átøk vera sett í verk fyri júst henda málbólki fyri at hækka um miðallivialdurin, og fyri at bøta um heilsu og livsgóðsku hjá psykiatriskum sjúklingum. Og tí er tað, at hon hevur spurt landsstýrismannin á økinum nakrar spurningar.

- Hvøjrí átøk metir landsstýrismaðurin, at vit eiga at seta í verk í Føroyum fyri at skapa møguleikar fyri batum fyri júst hend viðbrekna bólki av fólki, spyr Sirið Stenberg.